

Høringsnotat om forslag til endring i pengespilloven § 10 vedrørende fordeling av overskudd fra Norsk Tippings terminalvirksomhet i bingoaller

1. Innledning

Forslaget inneholder forslag til endring i pengespilloven § 10. Departementet foreslår at det gis hjemmel for at overskudd fra Norsk Tippings terminalspill i bingoaller kan fordeles direkte til bingoentreprenører og til de samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner som mottar overskudd fra de ordinære bingospillene. Etter dagens bestemmelser i § 10 skal overskuddet fra Norsk Tipping fordeles til idrett, kultur og samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner med henholdsvis 45,5 %, 36,5 % og 18 % til hver (tippenøkkelen). Etter forslaget skal overskuddet fra Norsk Tippings drift av terminalspill i bingoaller kunne fordeles til de lag og organisasjoner som innehar tillatelse til å tilby bingospill i bingoallen. Fordelingen skal kunne skje gjennom den driftsoperatør som er ansvarlig for driften i bingoallen med sikte på at denne fordeler overskuddet av den samlede driften videre.

2. Bakgrunn

Etter forslag i Ot.prp.nr . 44 (2002-2003) *Om lov om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen* vedtok Stortinget i 2003 at drift av utbetalingsautomater skulle forbys for andre enn Norsk Tipping AS. Bakgrunnen for vedtaket var økende spilleavhengighet og ulovlig drift av slike automater. Formålet var derfor å sikre bedre kontroll med driften av og funksjonsmåten i slike pengespilltilbud, med sikte på å bekjempe spilleavhengighet og forebygge kriminalitet mer effektivt. I Ot.prp.nr . 44 (2002-2003) ble det i punkt 4.7 lagt til grunn at bingoautomatene:

"etter sin funksjonsmåte (er) å anses som gevinstautomater, men tilbyr kun bingo lignende spill og kan bare oppstilles i bingo lokaler. Forslaget om enerett for Norsk Tipping vil innebære at bingoautomatene må fjernes."

Forbudet mot at andre enn Norsk Tipping AS kunne oppstille utbetalingsautomater ble iverksatt fra 1. juli 2007. Ved gjennomføringen av forbudet ble det gjort et midlertidig unntak for bingoautomater, med sikte på en nærmere kartlegging av om de samme problemer som var knyttet til driften av utbetalingsautomater også gjaldt for bingoautomater.

I perioden 2006 til 2008 har det skjedd en betydelig økning i omsetningen av spill på bingoautomater, fra 0,6 mrd kr i 2006 til 1,8 mrd kr i 2008. Også antall henvendelser til Hjelpetelefonen for spilleavhengige vedrørende bingoautomater synes å ha en økende tendens. Fra 2007 til 2008 ble antall henvendelser om bingoautomater redusert fra 82 til 69, men siden det samlede antallet henvendelser til hjelpetelefonen gikk ned i løpet av de to årene utgjorde likevel henvendelser om bingoautomater en større andel av de totale henvendelsene i 2008 (11 %) sammenlignet med 2007 (9 %). I perioden januar - mai 2009 fikk hjelpelinjen 47 henvendelser om bingoautomater mot 26 henvendelser om bingoautomater i samme periode i 2008.

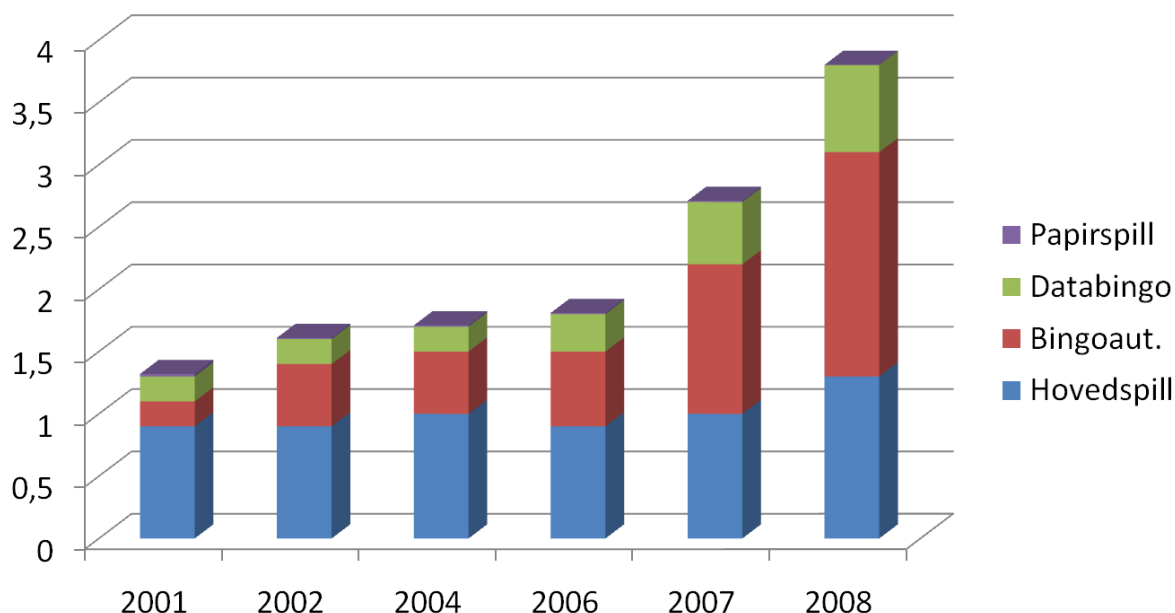
Henvendelser om bingoautomater utgjorde 9 % av de samlede henvendelser til hjelpelinjen i denne perioden i 2008 mot 17 % av de samlede henvendelser i samme periode i 2009. Sett i lys av erfaringene med driften av de tidligere utbetalingsautomatene anser departementet at risikoen for en ukontrollert utvikling av spillene i bingoautomater ikke bør undervurderes. Dette ligger til grunn for departementets beslutning om at driften av dagens bingoautomater bør avvikles innen 1.1.2010.

3. Den økonomiske utviklingen i bingohaller

I Ot.prp.nr . 44 (2002-2003) la departementet i punkt 4.7 til grunn at det er ønskelig:

” å ivareta bingo som spillform, blant annet ut fra hensynet til de mange små og lokale organisasjoner som mottar slike spillinntekter. I forbindelse med den pågående revisjonen av reglene for bingo tar departementet sikte på at det åpnes for en utvikling og rasjonalisering av de tradisjonelle hovedspillene. En vil vurdere større fleksibilitet i reglene for de såkalte sidespillene, som i stor grad vil kunne kompensere for bortfallet av inntektene fra bingoautomater.”

Ett av hovedformålene med bingoforskriften som ble vedtatt i 2005 var å styrke det tradisjonelle hovedspillet i bingo samt sikre at bingo som spill avholdes innenfor regulerte samfunnsmessige forsvarlige rammer. Den samlede omsetningsutviklingen i bingohaller i perioden 2001-2008 viser en moderat økning i omsetningen frem til 2007. Etter forbudet mot gevinstautomater ble innført 1. juli 2007 har imidlertid omsetningen knyttet til bingo økt betydelig. Hoveddelen av denne økningen kommer fra driften av bingoautomater.

Selv om målsettingen har vært å utvikle det tradisjonelle hovedspillet i bingohaller til en mer sentral del av det økonomiske grunnlaget for bingodriften, viser altså utviklingen de senere år

at dette ikke har skjedd. Den samlede omsetningen i bingo haller utgjorde i 2004 1,7 milliarder kroner, og i 2006 1,8 milliarder kroner, men var i 2008 økt til 3,8 milliarder. I 2004 utgjorde hovedspillomsetningen 59 % av de samlede inntektene mens bingoautomatinntektene utgjorde 29 %. I 2006 utgjorde hovedspillet 49 % og bingoautomater 33 %, mens bingoautomatene i 2008 var blitt den viktigste inntektskilden med 49 % av omsetningene. Hovedspillet utgjorde i 2008 kun 33 % av den samlede bingo omsetningen.

Den økonomiske utviklingen de siste to årene har imidlertid samlet sett gitt større overskudd fra bingodriften både til de driftsansvarlige operatører og til de enkelte lag og organisasjoner. De siste tilgjengelige tall for overføring fra bingoene til lag og foreninger er fra 2007 og viser at det samlede beløp som ble overført var 207 millioner kroner. Tilsvarende tall i 2006 var 127 millioner kroner og i 2005 85 millioner kroner. Tabellen nedenfor viser hvordan inntekter og kostnader fra bingodriften i 2007 var fordelt mellom de ulike spill (millioner kr).

	Brutto omsetn	Gevinster	Driftskost	Til formål
Totalt	2 629	1 774	647	207
Hovedspill	975	639	285	52
Bingoaut.	1 160	773	271	116
Databingo	491	360	91	39

Av det samlede overskuddet fra bingodriften som gikk til lag og foreninger utgjorde overskuddet fra hovedspillet i 2007 52 millioner av totalt 207 millioner, altså ca 25 %. Fordelingen av inntekter mellom de ulike spill varierer imidlertid fra bingolokale til bingolokale. I praksis er det grunn til å anta at inntektene fra dagens bingoautomater enkelte steder er en nødvendig for å kunne opprettholde den samlede driften av bingolokalet. Særlig i bingolokaler som avholder hovedspillene både med elektroniske og papirbaserte spillebonger, vil kunne få driftskostnader som isolert sett overstiger inntektene ved hovedspillet.

Dersom det er ønskelig å unngå en nedgang i antall bingo haller som tilbyr tradisjonelle hovedspill bør det derfor legges opp til at inntektene fra Norsk Tippings nye bingoterminaler kan gi operatøren av bingo hallene inntekter som kan støtte opp om den øvrige driften i lokalet og samtidig gi overskudd til de lag og foreninger som bingolokalet spiller til inntekt for. Hvis

det for eksempel i utviklingen av Norsk Tippings nye spilltilbud i bingolokaler legges opp til et overskudd fra bingoterminalene som tilsvarer overskuddet fra bingoautomater i 2006, er det grunn til å anta at driften i bingolokalene kan opprettholdes på samme nivå som i 2006 med tilsvarende overføring til frivillige lag og foreninger, samtidig som det oppnås en lavere omsetning på terminalene sammenlignet dagens omsetning på bingoautomatene.

En slik ordning forutsetter imidlertid at det vesentligste av overskuddet fra driften av Norsk Tippings bingoterminaler føres tilbake til bingooperatøren og til de lokale lag og foreninger som bingolokalet spiller til inntekt for. Dette vil kreve en særskilt hjemmel i pengespilloven § 10 for å kunne avvike hovedregelen om fordeling gjennom den såkalte tippeneøkkelen. Hvor stor andel av bingoterminalinntektene som skal overføres fra Norsk Tipping til bingolokaldriften, vil måtte fastsettes i særskilt forskrift.

Etter dagens regler kan det gis tillatelse til å oppstille bingoautomater fram til 31.12.2009. Det tas sikte på at det ikke skal gis tillatelse til oppstilling av slike bingoautomater ut over dette tidspunktet. Norsk Tipping vil utarbeide et forslag til spilleregler for terminal i bingohaller, i samarbeid med Lotteritilsynet. Når et forslag er oversendt departementet vil det deretter innledes en dialog med Norsk Bingo- og lotteriforbund i forhold til den videre utforming av regelverket og de enkelte spill.

4. Nærmere om forslaget

I henhold til pengespilloven § 10 fordeles overskuddet fra Norsk Tippings spillevirksomheten med 45,5 % til idrettsformål, 36,5 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite. Forslaget inneholder en hjemmel for at overskudd fra Norsk Tippings terminalvirksomhet fordeles utenom tippeneøkkelen.

Forslaget går ut på at overskuddet fra terminalvirksomhet utbetales til bingoentreprenørene som står for de øvrige spillene i en bingohall. Bingoentreprenørene vil motta en godtgjørelse for oppstilling av terminaler i de respektive bingohallene, og da fordele en fastsatt andel av dette overskuddet til overskuddsformålene, på samme måte som i dag. Denne løsningen vil opprettholde dagens ordning med at bingoentreprenørene forvalter overskuddet fra bingoautomatene og tildeler en andel av dette til organisasjonene. Nærmere regler om dette vil bli fastsatt i forskrift.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

2006 var det siste året før den samlede omsetningen i bingolokaler fikk en markant økning på grunn av omsetningsveksten i bingoautomatene. Forslaget har som mål å stabilisere inntektene til lag og foreninger fra bingodrift på om lag samme nivå som i 2006, samtidig som Norsk Tipping får dekt sine kostnader til drift og investeringer i de nye bingoterminalene.

Forslaget har videre som mål at bingoautomatene fjernes fra markedet innen 1. januar 2010 og at Norsk Tipping påtar seg de økonomiske kostnadene knyttet til etablering av terminaler i bingohaller. For å kompensere bortfallet av inntekter bingoautomater vil bingoentreprenørene motta en del av netto omsetningen som både vil kunne subsidiere den øvrige bingodriften.

6. Forslag til lovendring

Endringer i lov 28. august 1992 nr 103 om pengespill m.v.:

§ 10 første ledd nytt femte og sjette punktum skal lyde:

Overskudd fra utbetalingsautomat, som nevnt i § 1 første ledd bokstav c), kan når den står oppstilt i bingohaller, fordeles direkte til de lag og organisasjoner som innehar tillatelse til å tilby bingospill i bingohallen. Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om slik fordeling.